

Zoslanie sv. Ducha – účinky

Skutky apoštolov opisujú, ako Ježišovi učeníci boli pri zázraku Turíc naplnení Duchom Svätým a začali hovoriť rôznymi jazykmi: „Keď prišiel deň Turíc, boli všetci vedno na tom istom mieste. Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť. V Jeruzaleme boli Židia, nábožní ľudia zo všetkých národov, čo sú pod nebom. Keď sa teda strhol tento hukot, mnoho sa ich zbehlo a boli zmätení, lebo každý ich počul hovoriť svojím jazykom. I stúpili a udivení vraveli: 'Nie sú títo všetci, čo tu hovoria, Galilejčania? A ako to, že ich každý z nás počuje vo svojom vlastnom jazyku, v ktorom sme sa narodili? My, Parti, Médi, Elamčania, obyvatelia Mezopotámie, Judey a Kapadócie, Pontu a Ázie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a líbyjských krajov okolo Cyrény, prisťahovaní Rimania, Židia aj prozelyti, Kréťania i Arabi: počujeme ich vo svojich jazykoch hovoriť o veľkých Božích skutkoch.'“ (Sk 2, 1-11)

V deň Turíc (po skončení siedmich veľkonočných týždňov) sa Kristova Veľká noc završuje vyliatím Ducha Svätého, ktorý je zjavený, daný a udelený ako božská osoba. V ten deň je plne zjavená Najsvätejšia Trojica. Od toho dňa je Kráľovstvo, ktoré ohlasoval Kristus, otvorené pre tých, čo v neho veria. Vyliatím Ducha Svätého v deň Turíc bola Cirkev zjavená svetu.

Do 4. storočia slávili kresťania na Turíce nielen koniec veľkonočného obdobia, ale aj nanebovstúpenie Pána uvedené v Skutkoch apoštolov. Keď sa vyvinulo na ďalší sviatok, začali sa Turíce sláviť samostatne. Podobne ako Vianoce a Veľká noc dostal tento sviatok ďalší deň sviatku – Svätodušný pondelok.

Korene sviatku Zoslania Ducha Svätého spočívajú v židovstve. V knihe Levitikus 23,15-21, sa uvádza tento deň ako slávnosť žatvy alebo ako deň potravín. Sviatok trval len jeden deň. Žatva sa začínala po Veľkej noci a končila sa Turícami. Podľa knihy Exodus 23,16 bola to slávnosť žatvy (Dt 16,9), teda po našom dožinky. Slávnosť sa konala na 50. deň po Veľkej noci. Ináč sa tento sviatok nazýval aj sviatok týždňov, kedy sa obetovali prvotiny úrody, preto aj deň „prvotín“ (Nm 28,26). Až neskôr sa snažili Židia dať tomuto sviatku duchovnú podstatu a začali ho označovať ako „deň vydania Zákona“. Pri tejto jednodennej slávnosti bola predčítaná kniha Rút. Pre kresťanov je v prenesenom zmysle tento sviatok takisto vd'akyvzdaním za úrodu – Kristovou žatvou je založenie Cirkvi a Turíce sú jej zrodom – teda „narodeninami“.

Už tradične sa na Svätodušnú nedeľu udeľovala sviatosť birmovania mladým ľuďom. Dnes sa udeľovanie sviatosti birmovania rozťahlo na mnohé týždne a nebirmuje sa už len v dóme ale, aj vo farských spoločenstvách. Prijatie sviatosti birmovania má urobiť z mladých uvedomelých a zodpovedných kresťanov. Sviatosť birmovania (lat. confirmatio = posilnenie) dokonáva a spečatňuje krst a má byť vedomým súhlasom mladých ľudí s vierou a so spojením s Cirkvou. Sviatosť birmovania udeľuje biskup alebo ním poverený kňaz pomazaním krizmovým olejom a vkladáním ruky.

Duch Svätý:

Sväté písmo chápe Ducha Svätého ako tvorivú silu všetkého života. Podľa učenia Cirkvi je Duch Svätý poslaný do sveta ako Oživovateľ, aby neustále oživoval osobu, slovo a dielo Ježiša Krista. Biblia hovorí o Svätom Duchu v mnohých obrazoch a volí na to výraz, ktorý má súčasne význam „dych, vánok, vietor“. Jeho pôsobenie je popísané ako „oheň“, alebo „živá voda“. Až neskôr sa symbolom Ducha Svätého stala holubica. Takzvaný zázrak jazykov nám pripomína, že hlásanie posolstva Ježiša Krista má pre celý svet význam presahujúci jazykové bariéry.

Duch Svätý je tretia božská osoba Svätej Trojice, ktorému sa vzdáva tá istá poklona a sláva ako Otcovi a Synovi, lebo je tej istej podstaty a velebnosti. Duch Svätý je stredobodom teológie sv. Pavla. Nicejsko – carihradské vyznanie viery pôvodne hovorilo, že Duch Svätý pochádza od Otca. Ale v roku 675 koncil v španielskom meste Braga túto vetu rozšíril a pridal, že pochádza od Otca i Syna. Východne cirkvi odmietali toto rozšírenie prijať. Všeobecný Lyonský (1274) a Florentský (1439) koncil potvrdil platnosť a vieroučnú správnosť náuky, že Svätý Duch pochádza od Otca i Syna.

Duch Svätý je vlastne meno toho, ktorému sa klaníme a ktorého oslavujeme s Otcom a Synom. Výrazom „Duch“ sa prekladá hebrejské slovo Rúach, ktoré podľa pôvodného významu znamená dych, vzduch vietor.

Účinky zoslania sv. Ducha:

1. Udalosť Turíc je udalosťou, keď sa rodí cirkev. Je to zakladajúca udalosť, keď sa vytvára rámec, v ktorom má cirkev pôsobiť a z ktorej nesmie vybočiť (v počítačovom jazyku: keď sa „formátuje“ cirkev. Novozákonné texty sú svedectvom o tom, ako v cirkvi účinkuje Duch Svätý a ako kresťan žije v Duchu Svätom. Provokácia týchto textov je v ich ideálnosti. Cirkev sa musí vždy vracieť k tejto zakladajúcej udalosti, porovnávať s ňou svoju prítomnosť a podľa nej ju neustále korigovať. Pre cirkev i pre jednotlivca majú takéto zakladajúce skúsenosti fundamentálny význam. Pre cirkev ako pre neustále sa obnovujúce spoločenstvo

(„ecclesia semper reformanda“) i pre jednotlivca: pre jeho životné rámce, pre jeho vieru, pre hodnoty, pre vytváranie partnerského vzťahu. Možno tu hovoriť o vzťahných bodoch, ku ktorým sa treba vracieť v okamihu rozhodovania, pochybností, neistoty. Psychológiou týchto bodov (zakladajúcich udalostí) je skúsenosť nezištnosti, dobroty a lásky, ktorá je darovaná bez podmienok. Turíce sú tak predobrazom ideálnych pomerov v každom – nielen cirkevnom – spoločenstve.

V Starom zákone sú svedectvá o ľuďoch, ktorých vnímavosť na Boží hlas a na realitu náboženského a spoločenského života z nich urobila presvedčivých nositeľov Božieho posolstva. To ich často privádzalo do rozporu s panujúcimi predstavami a predstaviteľmi náboženstva a politiky. Viac si uvedomovali súvislosti, tušili dôsledky, a preto akoby videli dopredu. Nazývali ich prorokmi. Za svoju poslušnosť Božiemu Duchu boli ohrození na spoločenskom postavení, zdraví, ba aj živote. Proroci konajú a hovoria, lebo vo svojom vnútri cítia povinnosť nasledovať Boží hlas. O náročnosti prorockej intuície a poslania hovoria Ezechiel 2-3, Jeremiáš 1.12.18.20, Izaiáš 6.

2. Na Turíce dostáva cirkev Ježišom prisľúbeného Ducha. Táto udalosť je zároveň naplnením prisľúbení Starého zákona (Joel) o vyliatí Božieho Ducha.

Duch Svätý, ktorého cirkev dostala na Turíce, dáva učeníkom silu vydávať svedectvo o Kristovi. Dokladom tejto odvahy rodiacej sa cirkvi sú texty v Skutkoch apoštolov: napr. Peter a Ján pred veľradou (Sk 4), smrť diakona Štefana (Sk 7), Pavol pred veľradou (Sk 23). Možno vyhľadať aj iné texty, predovšetkým tie, kde sa v súvislosti s vyznavačskou odvahou spomína Duch Svätý. Dejiny cirkvi prinášajú mnoho svedectiev o odvahe kresťanov nezaprieť Krista. Tí, ktorí obetovali aj svoj život, sú mučeníci a od začiatku boli v cirkvi vo veľkej úcte.

3. Ustavičná prítomnosť sv. Ducha v Cirkvi

Pavlove listy na mnohých miestach dosvedčujú prežívanú prítomnosť Ducha Svätého v prvotnej cirkvi. Pavol čerpal z vlastnej skúsenosti, vo svedectva apoštolov a z praxe prvotnej cirkvi. Podľa Pavla je Duch Svätý Duchom vzkrieseného Krista, je Duchom cirkvi a duchom kresťana ako v Kristovi znovuzrodeného, nového človeka. Kresťan je novým stvorením v Duchu Svätom, dostáva jeho dary a žije v spoločenstve zrodenom z Ducha Svätého. Iba v tomto Duchu možno vyznávať, že Ježiš Kristus je Pán.